

NJFF
Troms

Naturvernforbundet
i Troms

Framtiden i
våre hender

Tromsø kommune

postmottak.byutvikling@tromso.kommune.no

Tromsø, 13.03.2021

Dette brevet sendes på vegne av Troms Turlag, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Naturvernforbundet Troms og Framtiden i Våre Hender Nord

Høringsinnspill Kommuneplanens arealdel for Tromsø 2022 – 2034

Forslag til planprogram

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjonene i regionen. Vårt mål er å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i gamle Troms fylke ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid og en arena for kompetansebygging for natur- og friluftslivsorganisasjonene med sitt virke i regionen. Det er med denne interessebakgrunn vi gir dette innspillet.

Innhold

Innspill «Mål og føringer for rullering av arealdelen» og hensikt med rullering av arealplanen.	2
Innspill til «Bruk av arealplaner i gjennomføring».....	2
Innspill til de blågrønne strukturene	3
Mangelfull konkretisering av friluftsliv i planprogrammet	4
Innspill til Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse	4
Medvirkning	4

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
troms@fnf-nett.no | Holtvegen 66, 9269 Tromsø | 951 75 403
organisasjonsnummer 996 197 786 | www.fnf-nett.no/troms

Innspill til «Mål og føringer for rullering av arealdelen» og hensikt med rullering av arealplanen.

Forum for natur og friluftsliv Troms (heretter FNF Troms) mener det ville være riktig å gi en beskrivelse av at vi har behov for å adressere både en klima og naturkrise¹ i arealplanleggingen.² Selv om planprogrammet adresserer miljø og naturmangfold så er det viktig å vise til at vi har en naturkrise på lik linje med klimakrisen.³ I tillegg så vil det etter all sannsynlighet komme nye forpliktelser relevant også for kommunal planlegging knyttet til bekjempelse av naturkrisen i forbindelse med arbeidet med en internasjonal naturavtale- og en føre-var innstilling dermed positivt.⁴

Det er svært bra at kommunen i føringer fra arealstrategien og samfunnsdelen vektlegger arealforvaltning der **transformasjon av arealer, gjenbruk og føre-var prinsippet** legges til grunn. Vi håper imidlertid at kommunen også vil vurdere **arealnøytralitet** og et **arealregnskap** i sin arealforvaltning.⁵ Det er videre positivt at kommunen har søkelys på klimagassreduksjon, transport og klimatilpasning. Å ha en god oversikt over hvilke arealer som er nedbygget eller gått tapt er viktig også sett i lys av målsetningene knyttet til næringsarealer der det skisseres et stort behov for utbygging- da er det helt essensielt å ha et regnskap som kan si noe om naturens tålegrenser- som er et annet prinsipp for de blågrønne strukturene slik gjengitt fra samfunnsdelen- se side 19 i planprogrammet.

Innspill til «Bruk av arealplaner i gjennomføring»

FNF Troms mener det er svært viktig med oppdaterte kunnskapsgrunnlag og en arealforvaltning som svarer på nåtidens behov for areal- derfor støtter vi forslaget i planprogrammet om rettsvirkninger av eldre planer – spesielt i de tilfeller der viktige naturverdier og friluftslivsområder (med hensyn til for eksempel folkehelse og bolyst) blir skadelidende grunnet for dårlig kunnskapsgrunnlag i tidligere vedtatte planer eller andre forhold.

Rettsvirkning av eldre planer

Dersom et byggetiltak fremmes med bakgrunn i en privat reguleringsplan som er eldre enn 10 år, skal kommunen påse at planen er i nødvendig grad oppdatert, jf. Plan- og bygningsloven § 12-4. Det er tiltakshaver som har ansvar for å skaffe nødvendige opplysninger og dokumentasjon for kommunens vurdering. Dette betyr at kommunen kan si nei til byggesaker dersom det gjelder en reguleringsplan som er eldre enn 10 år.⁶

FNF Troms vil også påpeke at gode medvirkningsprosesser der befolkning og interesseorganisasjoner faktisk får tid til å sette seg inn i komplekse planer og tidspunkt for høringer- samt tidlig medvirkning

¹ [Bergen - KLP.no](https://bergen.klp.no)

² <https://www.dagsavisen.no/debatt/2021/08/04/naturen-taler-ikke-flere-store-ord/>

³ <https://www.sabima.no/ipbes/>

⁴ «An integrated approach must be taken to guarantee that action is taken to employ the essential tools needed to reverse biodiversity loss and its impact on ecosystems, species and people. Key actions to support this approach include protecting critical habitats, improving water quality, controlling invasive species and safeguarding connectivity». <https://www.cbd.int/article/new-dates-cop15-october-2021>

⁵ <https://naturkampen.sabima.no/>

⁶ Side 10 i det foreslåtte planprogrammet.

er utrolig viktig for at man unngår planer som strider mot essensielle interesser i et område. **Vi mener derfor at seks ukers høringsfrister er ønskelig i fremtidige reguleringsplaner med mer.**

Innspill til de blågrønne strukturene

Forum for natur og friluftsliv Troms mener det er positivt at kommunen legger til grunn **naturens tålegrenser** (se sitat nedenfor) i utviklingen og anerkjenner natur (og friluftsliv) som en viktig kilde til helse, bolyst og økosystemtjenester. Vi mener imidlertid at naturens egenverdi og betydning i forbindelse med mer uteskole er ønskelig å belyse ytterligere. En adressering av tiltak mot naturkrisen ville også vært ønskelig her – og ikke bare en henvisning til naturmangfold generelt- vi må også tilpasse vårt **forbruk av areal til naturkrise. Det er også svært bekymringsfullt at Tromsø kommune som en stor kommune ikke har en *kommunedelplan for naturmangfold.***

Kommuneplanens samfunnsdel har fokus på bærekraft og at all utvikling skal skje innen naturens tålegrense. Det handler om å tilpasse seg klimaendringene, bidra til å redusere klimagassutslipp og ta vare på naturmangfoldet. Systemet av vann, elver, bekker og avrenning mot sjø, utgjør den blåe strukturen. Landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder, friområder, idrettsanlegg, parker og lekeareal, utgjør grønnstruktur. Om vinteren med is og snø, er dette oftest hvit struktur. Dette systemet sikrer naturmangfold, livskvalitet for beboerne og at den bygde byen fungerer som planlagt.⁷

Betydningen av nærfriluftsliv og grønne byrom er viktig for friluftsliv – det er derfor bra at dette blir adressert i planprogrammet. **Grønne byrom nært der folk er, og mer friluftsliv i bybildet, har FNF Troms tidligere spilt inn forslag på** i forbindelse med kommunedelplanen for sentrum. Vi viser til denne, se note 8.⁸ Vi mener også at **behovet for å ivareta nærfriluftsliv og naturmangfold- og øke kunnskapen om viktige grønne og blå strukturer er avgjørende og må forbedres i kommende arealplan.** Dette så vi senest i utbyggingsplanene for Solneset der både viktige friluftslivs- og naturverdier ikke ble ivaretatt i planprosessen og der kunnskapsgrunnlaget var for dårlig. Vi viser til vårt innspill i saken.⁹

Det er svært positivt at kommunen løfter frem de **grønne arealenes betydning for klimatilpasning.**

Blågrønne strukturers betydning for klimaendring og bærekraft I en tid der klimaet er i endring, må kommunen forberede seg på konsekvenser av ekstremvær. Det forventes flom og skred, samt et stigende havnivå med høyere stormflo. For å håndtere overvann og flom, har grønne arealene en viktig funksjon med infiltrasjon og fordrøyning av regnhendelser. Naturlig bekker sikrer en trygg avledning av overvann til sjøen. De kalles derfor også blågrønne strukturer.¹⁰

Det er videre **positivt at urbant landbruk** løftes frem- dette har vi også spilt inn i forbindelse med sentrumsplanen. Selv om dette ikke er næring så har det en verdi i at folk kommer seg ut, det er en sosial møteplass og det er en kilde til egenforsyning av kortreist mat. Det har også en effekt av at barn

⁷ Side 19 i det foreslåtte planprogrammet

⁸ <https://fnf-nett.no/troms/wp-content/uploads/sites/19/2021/04/Horingsinnspill-sentrumsplan-Tromso.pdf>

⁹ https://fnf-nett.no/troms/wp-content/uploads/sites/19/2021/06/Horingsuttalelse_Solneset.pdf

¹⁰ Side 20 i foreslått planprogram

og unge kan lære mer om hvordan mat dyrkes og hvor store ressurser som kreves. At man ønsker å klargjøre Markagrensen for å sikre videre tilgang på friluftsareal for befolkningen er også svært etterspurt og ønsket.

Mangelfull konkretisering av friluftsliv i planprogrammet

Friluftsliv er en svært viktig faktor for bolyst, folkehelse, kunnskap om høsting og sanking, naturglede og mestring. Friluftsliv er nevnt litt sporadisk i planprogrammet, men vi ønsker at man i større grad konkretiserer følgende:

- 1) Grønne møteplasser – også i bykjernen.
- 2) Hvordan nærfriluftslivet og arealer til dette skal sikres, for eksempel hvordan Friluftskartleggingen skal innvirke på videre prioriteringer.
- 3) En beskrivelse av betydningen et mangfoldig friluftsliv har for ulike aldre, funksjon og interesser.
- 4) En referanse til betydningen av Friluftslivets ferdselsårer, kombinasjonen av kultur og friluftsliv (for eksempel i forbindelse med kulturminner som merverdi til turmål), Læring i friluft og hvordan man kan sikre god nok kunnskap om virkningene av inngrep i friluftslivsområder.
- 5) Strandsonens betydning både for landskapsopplevelse, friluftsliv og naturmangfold- disse faktorene henger nært sammen.

Innspill til Konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse

Vi har følgende innspill til utredningsbehov:

- 1) **Klimagassutslipp**- vi ønsker en henvisning til *Karbonlagring i norske Økosystemer* levert av NINA.¹¹ Svært viktig å få mer kunnskap om karbonrike arealer i kommunen, støttes.
- 2) **Landskap, naturmangfold, blågrønne strukturer**- i tillegg til utredning i sjø mener vi områder på land også må utredes i de tilfeller man planlegger inngrep som kan skade verdifullt naturmangfold. Eksisterende kartdata er utilstrekkelig og dette må også sees i lys av føre-var prinsippet som det er henvisning til tidligere i planprogrammet som et utgangspunkt. Et skikkelig kunnskapsgrunnlag er helt avgjørende for ansvarlig arealforvaltning.
- 3) **Støy og lysforurensning**- vi mener det må innhentes mer kunnskap om tiltak som kan begrense denne forurensningen og hva konsekvensene av arealendringer vil bli for disse tema. Vi vet allerede at skog for eksempel gir betydelig støydemping i by. Videre er lysforurensning et økende problem der pluss-sidene ved å begrense dette er betydelige knyttet til strømsparing og et bedre bymiljø for mennesker, planter og dyr.¹² Dette er også et viktig hensyn ved utbygging i distrikt.

Medvirkning

FNF Troms ber om å bli satt på høringsliste slik at vi kan følge opp planarbeidet. Vi håper også at det blir lagt til rette for gode møter og involvering av natur og friluftslivsorganisasjonene i sin bredde i det videre arbeidet. Vi kan gjerne bistå med videreformidling av informasjon om mulighetene for

¹¹ <https://www.wwf.no/assets/attachments/Temahefte.pdf>

¹² <https://bevarmorket.no/>

medvirkning for våre tilsluttede organisasjoner. Det er også aktuelt for våre organisasjoner å bidra i referansegrupper etter nærmere avtale.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Christine Myrseth
Koordinator
FNF Troms

